

z dodatkiem urzędowym wychodzi codziennie o 3ciej godzinie po południu, z wyjątkiem świąt uroczystych i niedziel.

Prenumerata wynosi z przesyłką pocztową na rok cały 16 złr., na kwartał 4 złr., na miesiąc 1 złr. 35 c. Miejscowa na rok 12 złr., na kwartał 3 złr., na miesiąc 1 złr.

GAZETA LWOWSKA.

Za inseraty i artykuły nadesłane od jednego wierzka: pierwszy raz 6 c., drugi i trzeci po 5 c. Należność stepowa od każdej inseraty 30 c.

Przesyłki (franco) odbiera Administracja Gazety Lwowskiej. Numer pojedynczy w Expedycji Gazety (Ulica Wałowa Nr. 370) 5 c. Reklamacje wolne od opłaty pocztowej.

Nr. 183.

Piątek 12. Sierpnia 1870.

Rok wydania 60.

Część urzędowa.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył wydać następujące najwyższe pismo odręczne:

Kochany ministrze dr. Stremayer! Ponieważ obwieszony w Moim patencie z 5. listopada 1855, l. 195 dz. u. p., a zawarty z Jego Świątobliwością papieżem Piusem IX 18. sierpnia 1855 w Wiedniu układ (konkordat) w skutek najwyższego oświadczenia Stolicy świętej o władzy głowy katolickiego kościoła unieważniony został a w skutek tego Mój minister spraw zewnętrznych poczynił potrzebne kroki, by uwiadomić Stolicę Apostolską o formalnem zniesieniu tego układu, wzywam Pana, byś wydał odpowiednie rozporządzenia, a przedewszystkiem przygotował do rady państwa te projekta do ustaw, które okazują się potrzebnymi, ażeby zmienić istniejące jeszcze przepisy Mojego patentu z 5. listopada 1855 dla uregulowania spraw katolickiego kościoła w Mojem państwie stosownie do ustaw zasadniczych państwa i z uwzględnieniem historycznych stosunków.

Wiedeń, 30. lipca 1870.

Franciszek Józef m. p.

Stremayer m. p.

Według zawiadomienia król. pruskiego rządu w Opolu z d. 22. lipca b. r. zostało rozporządzenie tegoż rządu z d. 2. czerwca b. r. l. 478 w celu zapobieżenia zawleczenia chorób bydłych do krajów królestwa pruskiego wydane, reskryptem c. k. namiestnictwa z d. 11. czerwca b. r. l. 24.238 obwieszzone z powodu obecnych stosunków wojennych aż do dalszego zarządzenia cofnięciem. Co się niniejszem do powszechnej podaje wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 6. sierpnia 1870.

Część nieurzędowa.

Lwów, 12. sierpnia.

W węgierskich kołach rządowych uznano w ostatnich dniach z większą jeszcze niż dawniej zgody potrzebę przestrzegania ścisłej neutralności. „Pester Lloyd“ przestrzega w osobnym artykule austriacko-węgierską monarchię przed wszelką dyplomatyczną interwencją, która zakrawałaby na inicjatywę. „Obecna sytuacja — pisze ten dziennik — jest dla austriacko-węgierskiej monarchii dalszym powodem, dla którego nie powinna opuszczać stanowiska ścisłej neutralności. Gdyby mocarstwo jakie odważyło się wystąpić z pośrednictwem; natenczas i nasz gabinet pewnie wesprze go swemi zabiegami. Jest to rzecz dosyć smutna, że neutralne mocarstwa do dzisiaj zgodzić się nie mogły na ewentualną interwencję. Najprawdopodobniej pozostawiony zostanie wolny bieg wypadkom wojennym. Widać brak wielkiego kontynentalnego mocarstwa, któreby tak samo, jak Francja w r. 1866 przewodnictwem swem przeważała szalę. Austriya, która do tego w pierwszym rzędzie zdaje się być powołaną, pewnie nie przyjmie na siebie tej bardzo niewdzięcznej roli, choćby tylko dlatego, że niezgo więcej nie pragnie, jak pozostać w pokoju. Tem więcej ubolewać należy, jeżeli „stronictwo wojskowe“ wszelkich sprężyn używa, ażeby naszą politykę dyplomatycznie skompromitować. Na szczęście nasi mężowie stanu są dość energiczni, ażeby te wojownicze zapędy ująć zaraz w właściwe granice. Z zadowoleniem skonstatować możemy, że projekta fortyfikacyjne, o których w ostatnich dniach tyle rozprawiano, zupełnie zostały zaniechane. Jeżeli jednakże mimo to pojawiają się ustawicznie w dziennikach detaliczne wiadomości o zbrojeniu, to głosy te są tylko pia desideria stronictwa wojskowego.“

Wiedeń. „Wiener Abendpost“ zamieściła następujący artykuł:

„Z powodu wojny prusko-francuskiej poruszono znowu kwestyę, czy wydawanie dodatków nadzwyczajnych jest prawnie dozwolonem.“

Ścisłe zbadanie ustawy pod tym względem doprowadzić musiało do rezultatu, że zwyczaj dotychczasowy co do wydawania dodatków nadzwyczajnych nie jest ustawą uzasadnionym, i że warunkowo jest tylko dopuszczalnym.

Dodatek nadzwyczajny, który wydanym został nie razem z pismem peryodycznym i w innym czasie, nie jest dodatkiem w myśl §. 7. ustępu 3 ustawy prasowej.

Dodatek taki albo jest osobnem pismem peryodycznym, jeżeli w pewnych odstępach czasu wychodzi, a natenczas osobno wypełnić należy ustawę przepisane warunki dla pism peryodycznych wychodzących; albo takowy nie jest pismem peryodycznym, a wówczas należy jeden egzemplarz przynajmniej na 24 godzin przed wydaniem lub rozesłaniem urzędowo złożyć; na wydanie dodatku nadzwyczajnego może przed upływem tego terminu tylko odnośna władza zezwolić.

Jak się dowiadujemy, wydano do wszystkich prokuratori polecenie trzymania się obecnie wspomnianych przepisów prawnych przy orzeczeniu co do wydawania dodatków nadzwyczajnych, i według tego z urzędu postępować.“

Berlin. „Kreuz Ztg.“ streszcza wiadomości z teatru, wojny jak następuje: 1) Zwycięstwo pod Wörth nabawiło Francuzów troski o zasłonięcie skrzydeł i tyłu. Rezultat, jaki nasz książę następca tronu z sprzymierzonymi niemieckimi wojskami osiągnął, nie może być lepiej i trafniej osądzonym, jak przez raport francuski: Mac Mahon broni drogi do Nancy, t. j. że we francuskiej głównej kwaterze trzeba się już było pogodzić z myślą bronięcia tej drogi przeciwko dalszemu parciu trzeciej armii. 2) Armia francuska wykonuje ruch odwrotny celem koncentracji, jak przyjęć można, opierać się na wielkim placu broni, fortecy Metz. Chce ona widocznie pozyskać silne stanowisko odporne, ażeby tam oczekiwać ataku naszych i w ten sposób stoczyć walną bitwę w przygotowanej a przez to dla atakującego niekorzystnej pozycji. O ile jej się to uda, zależy od tego, czy cały ruch tak wczesnie został rozpoczęty i tak szybko będzie mógł być przeprowadzony, iż niemieckie wojska nie dościgną już w drodze korpusów francuskich, czy też uderzą jeszcze na nie w większym lub mniejszym izolowaniu lub nawet całą armią do stoczenia walki zmuszą, zanim na nowo wybrane stanowiska przybędzie. Być może, że w najbliższych dniach nie będziemy nie słyszeć o znaczniejszych potyczkach; wtedy tem więcej będzie hasłem obustronnem „maszerować.“ 3) Wielki wpływ na pytanie: marsz czy walka w najbliższych dniach? — będzie miał rezultat walki sobotniej pod Saarbrücken. Jak daleko rezultat ten sięga, nie da się jeszcze dokładnie wykombinować z nadeszłych telegramów; jednakże wielkiej jest doniosłości, że 13. dywizya (Glümer), podczas kiedy walka o wzgórze Spicheren na południe od Saarbrücken wrzała, na zachód ztamtąd w Völklingen (pomiędzy Saarbrücken a Saarlouis), odnośnie od mostu na rzece Saar pod Wehrden przy (pod Wehrden do Saary wpadającej) Rossel przez bór ku Forbachowi ruszyła i miasto to z namiotami i bagażami dwóch dywizji zabrała. Czy przez to korpus Frossarda zepchnięty został z linii swego odwrotu i oddzielony od obok niego operującego korpusu Bazaine'a, nie da się tu z daleka przesądzać. Korpus Frossarda zajmował rzeczywiście środek całego stanowiska francuskiego.

„Börsen Ztg.“ pisze: „Odwrot jest dla armii francuskiej utrudniony przez to, że wszystkie drogi zapchane są kolumnami pociągów, które miały doprowadzić wojsku źle zaopatrzonemu konieczne po-

trzeby. Nasza armia środkowa, stojąca pod rozkazami księcia Fryderyka Karola rozpocznie wkrótce czynności, gdy dwie drugie armie, które dowodzą książę następca tronu i generał Steinmetz, dosyć już Francuzom nadokuczały. Armia środkowa sama dorównywa prawie siłom dwóch drugich razem wziętych i wyruszy zapewne wprost w kierunku na Metz, gdzie się Francuzi skupiają i starają zająć stanowisko obronne.“

Paryż. Po południu 8. sierpnia wyszła w Paryżu następująca odezwa ministrów.

Francuzi! wyrzekliśmy słowa prawdy, teraz na was spełnić powinność. Niechaj z jednego krańca Francji do drugiego zabrzmi z piersi wszystkich jeden tylko okrzyk, niechaj cały lud zadrzy i powstanie do wielkiej walki. Niektóre pułki nasze uległy przewadze liczebnej. Armia nasza nie jest pokonana. To samo nieustraszone technienie ożywia ją ciągle. Wspierajmy ją przeciw chwilowo pomyślnemu zuchwalstwu. Postawmy przeciw niemu wytrwałość która poskramia losy. Skupiajmy się razem, a niechaj najeźdźcy rozbiją się o wał z ludzi, jak roku 1792, i niechaj porażki same pod Sebastopolem będą szkołą zwycięstw naszych. Zbrodnia byłoby wątpić choć na chwilę o zbawieniu ojczyzny, a osobliwie nie przyczynić się do niego. Naprzód! naprzód! A wy mieszkańcy środką Francji, północy i południa, których ucisk wojny nie gniecie, spiescie z jednozgodnym zapałem nieść pomoc waszym braćiom od wschodu. Niechaj i Francya w pomyślności zjednoczona, okaże się więcej jeszcze zespoloną w tej próbie, i oby Bóg błogosławił orężowi naszemu!

— „Journal officiel“ w wydaniu wieczornem z dnia 8. b. m. pisze w swoim przeglądzie tygodniowym:

Są w życiu ludów uroczyste i stanowcze chwile, w których Bóg daje im sposobność okazania, czem są i do czego zdolne. Taka chwila przyszła teraz dla Francji. Twierdzono nieraz, że wielki naród, nieustraszony w zapale i powodzeniu, z trudnością znosił niebezpieczeństwa. To co się przed nami dzieje, prostuje rzeczzone oszczerstwo. Postawa ludności nie zdradza zniechęcenia; jest ona zaciekleścią patryotyczną i wzniosłą. Przeciw najeźdźcom we Francji, gdzie grób czekać ich winien, powstaną wszyscy Francuzi jak jeden mąż. Pamiętni są oni przodków swoich, których potomkowie mają za sobą całe wieki sławy i przed sobą przyszłość, którą bohaterstwo ich winno zrobić wolną i potężną.

Nigdy ojczyzna nie była lepiej przygotowaną dla ducha poświęcenia i ofiar; nigdy bardziej imponująco i wspanialej nie przedstawiała się siła i duma charakteru narodowego. Woła ona z zapałem: do broni! Zwyciężyć albo umrzeć jest jego godłem. Kiedy nasi żołnierze bronią bohatercko ziemi ojczyznej, Europa słusznie niepokoi się powodzeniami Prus. Niewiadomo, jak daleko zaszłaby ambicyja tego nienasyconego państwa, gdyby je ostateczny tryumf rozdrażnił. Jest to niezmiennem prawidłem dziejów, że każdy lud, który przesadnymi żądzami naruszy równowagę powszechną, wywołuje odwet zwycięstw swoich, a wszystkie inne ludy zwracają się przeciw niemu. Niepodobna, aby prawda ta nie miała się na faktach sprawdzić. Któż przeto jest interesowany w przywróceniu cesarstwa w Niemczech? kto musi pragnąć, aby morza Północne i Bałtyckie stały się jeziorami pruskimi? Czyż Szwecya, Norwegia, Dania mogłyby zniweczyć tryumf Prus? Czyż Rosya, która więcej niż każde inne państwo interesowaną jest, aby ratować równowagę na północy przeciw zachciankom germańskim? Czy Anglia, która jako wielkie państwo morskie i opiekunka Danii sprzeciwia się postępowi marynarki pruskiej? Czy zagrożona śmiaćmi intrygami Bismarka Holandya?

Co się tyczy Austrii, przywrócenie cesarstwa germańskiego na rzecz domu Hohenzollernów byłoby najgłówniejszym ciosem nie tylko dla dynastji Habsburgów, ale także dla istnienia monarchii austro-węgierskiej.

Prusy będą z pewnością próbować robić obietnice gabinetowi wiedeńskiemu; ale znana jest dobra wiara, którą można słowom Bismarka przyznawać. Czyby jakakolwiek mniemana poręka mogła być silniejszą od węzłów, które łączyły Prusy z Związkiem niemieckim, a jednak Prusy wbrew nam i swoim obowiązkom potargały je tak gwałtownie?

Ostateczny tryumf Hohenzollernów byłby nie mniej zgubnym dla Włoch jak dla Austrii. Cesarstwo germańskie chciałoby bądź co bądź osiąść brzegi; musiałyby je wziąć na południu jak na północy, zachciałyby Wenecji i Tryestu, zarówno jak Kielu i Amsterdamu. Włochy byłyby zagrożone w swoim odmłodzeniu się.

Odwodzujemy się z zaufaniem do mądrości rządów i ludów, aby wydrzeć Europę z despotyzmu pruskiego, aby nam pomogły czy to przymierzami czy sympatjami do uratowania równowagi europejskiej. Już przychylnie oznaki dadzą się spostrzegać ze strony Anglii, która naszymi tak kategorycznymi i lojalnymi oświadczeniami pod względem neutralności belgijskiej zupełnie zaspokojona, zasłania naszą północną granicę, okazując gotowość bronić jej od strony Belgii, gdyby ją Prusy chciały naruszyć. Szwecya, Norwegia i Dania objawiają postawę wzniosłą patriotyzmem. Cesarz rosyjski zaszczyca naszego posła szczególną uprzejmością, a najznakomitsze organa prasy rosyjskiej przemawiają niekorzystnie dla sprawy pruskiej. Te dzienniki wiedeńskie, które początkowo lekko okazywały niejaki sympaty dla Bismarka, zmuszone są ustąpić pod naciskiem opinii publicznej i przemawiają językiem odpowiednim prawdziwym interesom Austrii.

Cesarz austriacki, król włoski i rządy ich okazują nam coraz więcej zadawalniające usposobienia. Austriya i Włochy dzielnie się zbroją. Ministrowie w Wiedniu i Peszcie posłuszni są wspólnej myśli, a zbliża się chwila, gdzie Prusy z tej strony napotkają najgroźniejsze i najtrudniejsze kłopoty. Dyplomacya nasza niemniej dzielna jest jak nasza armia. Ufnosć! ufnosć! Patriotyzm nasz stoi na wysokości wszystkich niebezpieczeństw. Im trudniejszymi stosunki, tem naród będzie energiczniejszym. Wszystkie rozdwojenia ustają, wielkość Francji wyobraża jednogłośnie najpraktyczniejszą myśl; najszlachetniejszy udział senatu i ciała prawodawczego doda naszym wojskom nowej siły, a Francya z r. 1870 pokaze ludom Europy, że jeszcze nie wyrodziliśmy się.

— Bitwa pod Wörth albo raczej szereg potyczek pod Wörth, Froschweiler i Reichshofen stoczonych na prawem skrzydle armii francuskiej i starcie pomiędzy Saarbrücken a Speichern na lewym skrzydle, zmieniły zupełnie sytuację na teatrze wojny.

Blizszych szczegółów o tych starciach dotąd jeszcze nie mamy. Obie armie wypoczywają kilka dni po tym krwawym zajściu i dla obu stron zarówno morderczym prologu, by przygotować się do walnej rozstrzygającej bitwy. Armia pruska posunęła się na terytoryum francuskie, a armia francuska cofnęła się na linię Mozeli i tu w silnej pozycji zmierzy się z armią pruską.

Korzystamy z tej krótkiej pauzy na polu walki, by rozpatrzyć się w tej nowej zmienionej sytuacji.

Już 6. bm. wieczorem rozpoczęła armia francuska odwrót na linię Mozeli Thionville-Metz a dnia 7go telegrafowano z głównej kwatery francuskiej, że armia francuska wykonuje odwrót i koncentrację bez żadnych trudności.

Wiadomość ta była wiarogodną, gdyż taki chwilowy spokój po całym szeregu krwawych potyczek był konieczny. Armia pruska bowiem nawet według zeznań buletynów własnych ucierpiała wiele w ostatnich bitwach, poniosła co najmniej równie dotkliwe straty, jak armia francuska. W obec podobnych wysiłków postęp wojsk pruskich ku Francji przez Wogezy stał się naturalnie bardzo powolnym.

Pochód wojsk pruskich w terytoryum francuskie nie jest marszem zwycięzców, którym już nikt oporu nie stawia. Sami dowódcy pruskich wojsk wiedzą dobrze, że wszystkie potyczki są dopiero korzystnym dla nich wstępem do stanowczej akcji, i że należy przed stoczeniem walnej bitwy skoncentrować armię i zapełnić dotkliwe luki. Postanowiono

tedy przed walną bitwą wzmocnić zachwiany organizm, zapełnić straty i luki wszeregach i zaopatrzyć wojsko w potrzebną ilość amunicyi i przyborów wojennych.

Faza drobnych potyczek, starć i małych bitw już minęła. Nastąpiła teraz pora bitw walnych i rozstrzygających. Z paury tej korzystają tedy obie strony, by poczynić ostateczne przygotowania do morderczej walki.

Po bitwach pod Wörth i Speichern oba skrzydła armii pruskiej wkroczyły w terytoryum francuskie, dzisiaj znajduje się już tam niezawodnie i centrum, armia księcia Fryderyka Karola. Główna kwatery tej armii znajdowała się już 7. sierpnia w Homburgu nad Hardtą i w tymże dniu posunęła się do Bliescastel wzdłuż kolei żelaznej Monachium-Kaiserslautern-Homburg Bliescastel oddziela od granicy francuskiej tylko trzy mile. Armia księcia Fryderyka Karola znajduje się tedy niezawodnie już na ziemi francuskiej, co uzasadnia jeszcze więcej przypuszczenie, że w każdej chwili spodziewać się można wiadomości o stoczeniu wielkiej bitwy.

Florenca. Medyolański dziennik „Lombardia“ donosi, że w Monza odbywają się bardzo częste konferencye pomiędzy księciem Humbertem a znakomitościami politycznymi i wojskowymi.

Doniesienia z Turynu potwierdzają, że artylerya włoska postawioną ma być na stopie wojennej. Z Francji otrzymano jedną mitrajelę na model.

„Italie“ donosi, że pruscy ajenci zakupują w Lombardji dużo bydła.

W Genui trwają ciągle niespokojne. Stowarzyszenia robotników chciały sprawić uroczysty pogrzeb jednemu z robotników, który umarł w szpitalu wskutek rany otrzymanej w ostatnich rozruchach. Władze nie pozwoliły wydać zwłok ze szpitalu. Zaraz potem odbyły się zbiegowiska przed szpitalem, która jednakże bez użycia broni rozpedzone zostały. W nocy rzucano na patrol bombę Orsiniego, która na szczęście nie eksplodowała, ale mimo to jednego żołnierza ciężko raniła.

Rzym. Sytuacya w państwie kościelnym jest bardzo naprężoną i w każdej chwili nadejść mogą złamtałd groźne wieści. Do dzienników niemieckich piszą z Rzymu pod dniem 6. b. m.: Reszta francuskiej załogi okupacyjnej wyjechała dzisiaj z Civitavecchii na fregatach „Magellan“, „Mayenne“ i „Panama.“ Generał Dumont wsiadł też samo na okręt. Kilka dział wraz z amunicyą rząd francuski pozostawił papieskiemu. Komendantem Civitavecchii mianowany został major papieskich żuawów, d'Abionse. Rzymski minister wojny, dobry administrator ale zły taktyk, zarządził na granicy potrzebne środki obrony przed napadem oddziałów Garibaldeggo. Największą część armii papieskiej ustawiono pomiędzy Corsieto a Montefiascone aż do Ceprano i Terracina. Garnizon rzymski osłabiono w skutek tego tak znacznie, że wybuch powstania znakomicie ułatwiony został. W ubiegłym tygodniu wiele członków z stronnictwa rewolucyjnego pod pozorem szukania roboty wkradło się do Rzymu. Dzisiaj w nocy strzelano nawet na straż pod Porta St. Angelo. Żołnierzowi zgruchotała kula nogę. Policya odkryła podziemne lochy, w których miano podminować Watykan, ażeby w gruzach pałacu papieskiego pogrzebać samego papieża (!). Chociaż, jak się zdaje zbliża się już ostateczna godzina świeckiego panowania papieskiego, ministrowie i generałowie nie mogą się pozbyć swych dawnych zwyczajów. Zamiast pospiechu w przedsięwzięciu skutecznych środków, dostojnicy ci trzymają się dewizy: festina lente. Nie gromadzą tedy wszystkich wojsk do Rzymu, ażeby się tam bronić jak najdłużej, lecz rozrzucają je po wszystkich zakątkach, by bronić każdego małego miasta, w którym znajduje się delegat papieski. Jeżeli mocarstwo jakie nie weźmie nas w swoją opiekę to już w najkrótszym czasie ujrzymy na kapitole sztandar włoski albo czerwona chorągiew republiki.

Kronika.

— Jutro dnia 13. b. m. odejdzie do Wiednia urządzony przez kolej Karola Ludwika i kolej północną pociąg spacerowy stosownie do ogłoszenia umieszczonego we wszystkich dziennikach. Wspominamy o tem dlatego, ponieważ publicznosc wprowadzana została w obłąd przez plakaty donoszące o odroczeniu tej jazdy. Plakaty te nie wyszły od zarządów obu kolei urządzających ten pociąg spacerowy a tem samem nie zmieniają w niczem planu jazdy.

(Nagroda za ocalenie życia). C. k. namiestnictwo udzieliło Stefanowi Koznickiemu, włościaninowi

z Powroźnik w powiecie Nowo-sądeckim 10 złr. jako nagrodę za ocalenie życia dwójga dziewcząt tonących w rzece Powroźnik.

(Nieszczęsne wypadki) W Glinniku w powiecie ropezyckim utonęło dnia 2. b. m. w dole napełnionym wodą małe dziecicę arendarza. — W Wiewiurce w powiecie pilźnieńskim utonęło w dole napełnionym wodą 11 miesięczne dziecicę włościanina Jana Moskwy.

(Spis osób zmarłych we Lwowie od 16. do 31. lipca. — Dokończenie.) 67. Anna Grochol dz., 5 lat, z braku sił żywotnych. 68. Leo Zawalny dz., 18 dni, z braku sił żywotnych. 69. Anna głogowska dz., 1 dzień, z braku sił żywotnych. 70. Bronisława Wędrychowska dz., 8 dni, z braku sił żywotnych. 71. Aniela Hoły dz., 3 godz., z braku sił żywotnych. 72. Piotr Car dz., 1 m., z braku sił żywotnych. 73. Mojżesz Bernardt 19 l., na suchoty. 74. Ester Schwarz zarobnik, 60 l., na suchoty. 75. Roze Riedler zar., 19 l., na suchoty. 76. Lea Waag zar., 36 l., na suchoty. 77. Sara Brand zar., 40 l., na suchoty. 78. Chaje Starer zar., 21 l., na zapalenie mózgu. 79. Chane Kräuter zar., 70 l., na puchlinę. 80. Malke Katz dz., 9 m., na wodę w głowie. 81. Scheindel Cziś dz., 2 m., na wodę w głowie. 82. Markus Breslauer dz., 3 m., na suchoty. 83. Marosz Kügel dz., 5 l., na suchoty. 84. Jakób Bikeles dz., 1 r., 6 m., na suchoty. 85. Ruchel Scheindel dz., 6 m., na suchoty. 86. Jütte Gorne dz., 3 m., na suchoty. 87. Sprince Diener dz., 6 tyg., na biegunkę. 88. Chaim Fryzer d., 4 m., na biegunkę. 89. Altmann dz., 14 dni, na biegunkę. 90. Jakób Biegeleisen dz., 2 l. 6 m., na zapalenie mózgu. 91. Nieznajoma kobieta niezwywa znaleziona koło r. l. seminaryum Nr. 3^{1/2}. 92. Elke Acht dz., 9 m., na biegunkę. 93. Hersz Ehrlich dz., 18 dni, na biegunkę. 94. Told Hildysz dz., 14 dni, na konwulsye. 95. Mojżesz Roman dz., 1 m., na konwulsye. 96. Ester Brin dz., 8 m., na konwulsye. 97. Elke Frost dz., 1 m., z braku sił żywotnych. 98. Ignacy Cieplak dz., 14 dni, z braku sił żywotnych. 99. Antonina Wojtanowicz dz., 2 l. 6 m., na ospę. 100. Anna Rolauer dz., 7 m., na wysilenie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Sprawozdanie

z IV. i V. posiedzenia lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej pod przewodnictwem prezesa p. Józefa Breuera.

(Dokończenie.)

10. Izba poleca wys. rządowi do uwzględnienia prośbę pp. Spiegel, Rus i Mayer o udzielenie przedkonesyi do trasowania linii kolejowej od wąwozu dukielskiego do granicy państwa ku Rachowowi, jakoteż z Krosna na Jarosław do Tomaszowa.

11. Izba uchwaliła, zażalenie p. Chaima Kratz z Uhrynowa względem doznanych przeszkód w wykonaniu przemysłu przez uprawnionych do propinacyi — odstąpić wys. Namiestnictwu z prośbą, aby kroki odpowiednie w celu uchronienia tegoż przemysłowca przed nadużyciami uprawnionych do propinacyi zarządzić raczyło.

12. Izba poleciła biurowi na prośbę towarzystwa wyrobu cegieł maszynowych i przedsiębiorstwa budowl, aby akcyje tegoż notowano w cenniku lwowskim.

13. Jego Excelencya p. minister handlu Plener zawiadamiając Izbę o ustąpieniu swoim z dotychczasowej posady, dziękuje Izbie za poparcie w jego urzędowaniu.

14. W skutek wezwania wys. c. k. państwowego ministerstwa wojny do peryodycznego przedkładania spostrzeżeń o obrocie handlowym i cen artykułów potrzebnych do zaopatrzenia armii, uchwaliła Izba zapytać wys. państwowe ministerstwo wojny:

- które mianowicie artykuły wykazane być mają,
- czy ceny tychże tylko loco Lwów, czy też z innych także miejsc uwidocznic,
- czy żądane wykazy przedkładane być mają miesięcznie, czyli też w innych terminach.

15. Izba uchwaliła projekt gminy miasta Lwowa względem urządzenia we Lwowie stacyi popasowej dla wołów przewożonych z Bukowiny do Wiednia, poprzeć u wys. Namiestnictwa pod tym warunkiem, jeżeli gmina stosownie do danego oświadczenia przeznaczy obok dworca obszerne i dogodne miejsce dla wypoczynku i nakarmienia bydła, dostarczy przez ustawienie pomp dostateczną ilość dobrej wody, wystawi szopy dla zabezpieczenia bydła i siana od deszczu, i więcej placowego pobierać nie będzie, jak obecnie płacą gdzie indziej, lub też by płacili w Przemyślu, gdyby tamże podobna stacya urządzoną była.

Izba, która pierwotnie za Przemyślem się oświadczyła, zmieniła swoje zdanie w skutek powyższych oświadczeń reprezentacyi gminy miasta Lwowa tem bardziej, ile że według zdania kompetentnych, pasza potrzebna dla bydła dostarczana być może w potrzebnej ilości z okolic miasta Lwowa, obfitych w

(1884) **E d y k t.** (1)

Nr. 12794. Ces. król. sąd krajowy w Krakowie zawiadamia niniejszym edyktem p. Bolesława Placera, że przeciw niemu i p. Emilii Placerowej, tudzież p. Kazmierze Mecherzyńskiej p. Dr. Józef Placer na dniu 5go maja 1870 do l. 9150 o umorzenie sumy 12.162 złr. 50 kr. z p. n. masie s. p. Franciszka Xawerego Placera wyrokiem przysądzonej wniósł pozew, w załatwieniu którego postępowanie ustne zarządzonem zostało.

Gdy miejsce pobytu pozwanego Bolesława Placera nie jest wiadomem, przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanego, na koszt i niebezpieczeństwo jego tutejszego p. adwokata Dr. Kaufmanna kuratorem nieobecnego ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy postępowania sądowego w Galicji obowiązującego przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu, aby albo sam stanął, lub też potrzebne dokumenta ustanowionemu dla niego zastępcy udzielił, lub wreszcie innego obrońcę sobie wybrać i o tem c. k. sądowi donieść, w ogóle zaś, aby wszelkich możliwych do obrony środków prawnych użył, w razie bowiem przeciwnym wynikłe z zaniedbania skutki sam sobie przypisaćby musiał.

Kraków, 11. lipca 1870.

(1887) **E d y k t.** (1)

Nr. 3430. Ces. król. sąd powiatowy w Busku niniejszem na podstawie zatwierdzenia przez c. k. sąd obwodowy w Złoczowie pod dniem 18. maja 1870 L. 1384 udzielonego uwiadomienia, iż Stefan Jasków, właścianin z Humnisk, za marnotrawcę uznany, i że temuż Wasyl Woronowski, właścianin z Humnisk, za kuratora nadany został.

Busk, dnia 20. lipca 1870.

(1893) **K o n k u r s.** (1)

Nr. 5363 - R. s. k. Rada szkolna krajowa zaprasza niniejszem pp. nauczycieli i literatów do ułożenia polskiej książki do czytania dla szkół niedzielnych, mającej służyć do użytku młodzieży, która ukończywszy nauki powszedniej szkoły ludowej, nie uczęszcza do szkół średnich ani specjalnych.

Cel szkoły niedzielnej stoi w ścisłym związku z zadaniem, które powszednia szkoła ludowa ma do spełnienia. Zaszczepić w uczniach zasady moralności, przyswoić im taki zaokrąglony zasób wiedzy, ażeby, przechodząc ze szkoły do praktycznych zawodów życia, mieli w nim pomoc w zajęciach zawodu i wypełnianiu obowiązków obywatelskich; — oto zadanie, do którego zdąża powszednia szkoła ludowa. Zadaniu temu nie mogłaby jednak skutecznie sprostać, gdyby nie miała pomocnicy w szkole niedzielnej, której celem jest: utrwalac zaszczepione zasady, podniecać zamiłowanie do pracy, odświeżać, rozszerzać i uzupełniać nabyty zasób wiadomości w właściwym kierunku. Szczególnie dla szkół wiejskich, których wychowawcy częstokroć się wyradzają i dziecizną pod wpływem zgubnych prądów i wyobrażeń, zasiewanych wśród społeczeństwa wiejskiego, występuje tem jaśniejsz cel szkoły niedzielnej. Chcąc jednakże obudzić interes młodzieży dla tego dalszego kształcenia się i zachęcić samychże nauczycieli do pracy, należy dostarczyć szkole niedzielnej dobrej książki, któraby stanowiła nie tylko czerpy materiału do mechanicznych ćwiczeń czytania, lecz budowała, zajmowała i pouczała swą treścią.

Rada szkolna krajowa przywiązuje zatem nie małą wagę do takiej książki, i tuszy sobie, że piękne zadanie jej ułożenia pobudzi do pracy nie jednego z przyjaciół szkoły i oświaty. Nie narzucając z góry formy, w jaką ma być książka ujęta, stawia Rada szkolna krajowa tylko ten warunek, iż ma to być organiczna całość, budząca od początku do końca równe zajęcie, nie zaś zbiór luźnych artykułów, i że ma mieć wybitną cechę swojską i narodową, tak w ustępach etycznej jak i realnej treści.

Opowiadania i przykłady moralne, opisy geograficzne, historyczne wspomnienia, rady i nauki z dziedziny rolnictwa, rękodziel, handlu i w ogóle wiadomości z zakresu przedmiotów realnych (na które główny nacisk się kładzie) powinny mieć wszędzie za pierwszy punkt wyjścia, ziemię ojczystą, obyczaje i zwyczaj jej ludu, jej historię, jej stosunki fizyogra-

ficzne i ekonomiczne. Przy takim sposobie obrabiania przedmiotów nie należy, zestawiając n. p. wiadomości z nauk realnych, wychodzić od naukowych pojęć i definicji, lecz przedewszystkiem od faktów powszechniej znanych, a w zastosowaniu wyjaśniać rzecz przez porównania objawów naszej kultury z kulturą narodów, stojących wyżej od nas pod względem materialnego rozwoju.

Przechodząc do szczegółów, mają osnowę książki stanowić: Opowiadania i przykłady moralne prozą i wierszem, wykazujące przedewszystkiem wartość nauki i pracy i wpływ ich uzacniający, zalety pilności, wytrwałości, oszczędności, trzeźwości itp.

Etnograficzne i fizyograficzne wiadomości o ziemi ojczystej. Życiorysy sławnych Polaków i Polek; legendy i spiewy historyczne. Wiadomości o ustroju i przeznaczeniu zwierzchności, o potrzebie ustaw i posłuszeństwa dla nich, o prawach i obowiązkach obywatela kraju i członka gminy.

Opisy i opowiadania o budowie świata i zjawiskach napowietrznych, o obcych lądach i morzach, ciekawsze relacje podróżników.

Wiadomości z historii naturalnej z uwydatnieniem pożytku z poszczególnionych płodów natury.

Rady higieniczne i przestrogi do utrzymania dobrego, lub odratowania nadwątłego zdrowia.

Wiadomości z fizyki, chemii i technologii, będące w bezpośrednim związku z rolnictwem i rękodzielniemi.

Wiadomości o najważniejszych wynalazkach i odkryciach nowszych czasów, o pożyteczności stowarzyszeń przemysłowych, zaliczkowych itp.

Warunki konkursu są następujące:

1) Do napisania i przedłożenia powyż określonej książki oznacza Rada szkolna krajowa termin ośmiomiesięczny, licząc od pierwszego pojawienia się niniejszego ogłoszenia w urzędowej Gazecie Lwowskiej.

2) Książkę rzeczoną przedłożyć należy w rękopismie, który ma być czytelnym i o ile możności wolnym od poprawek i przypisów.

3) Styl książki ma być popularny i przystępny, t. j. łatwo zrozumiały uczniom między 13tym a 18tym rokiem życia i takowego rozwinięcia umysłowego, jaki dać mogły niższe szkoły elementarne.

4) Objętość książki ma wynosić 30 do 32 arkuszy druku.

5) Za najodpowiedniej ułożoną, w terminie oznaczonym nadesłaną a przez znawców i Radę szkolną krajową przyjętą książkę, otrzyma autor honorarium pięćset złr. w. a., za które odstąpi Radzie szkolnej krajowej prawo pierwszego wydania w ilości 3000 egzemplarzy.

Rada szkolna krajowa zastrzega sobie porozumieć się z autorem o nabycie rękopisu na własność.

6) Nieprzyjęte rękopisy zostaną właścicielom zwrócone po dokonanej recenzji.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów, dnia 23. lipca 1870.

(1890) **E d y k t.** (1)

Nr. 1471. Ces. król. sąd powiatowy w Bukowsku niniejszem p. Karolowi Mołodeckiemu wiadomo czyni, iż przeciw niemu Szabsie Müller z Bukowska pozew o zapłacenie 60 złr. w. a. wniósł, na który do rozprawy termin na dzień 31. sierpnia 1870 wyznaczony został. — Gdy p. Karol Mołodecki nieobecnym i z miejsca pobytu niewiadomym jest, przeto ustanawia się dla niego p. Franciszka Kubasiewicza jako kuratora, wzywając nieobecnego pozwanego, aby albo sam na terminie stanął, lub innego zastępcę sądowi wymienił.

Z c. k. sądu powiatowego.

Bukowsko, dnia 26. lipca 1870.

(1891) **E d y k t.** (1)

L. 2545. C. k. sąd powiatowy w Obertynie w sprawie Antoniego Janochy przeciw Froimowi Lederfund o zapłacenie 328 złr. w. a. ustanawia na zdanie powoda dla pozwanego z miejsca pobytu niewiadomego Froima Lederfunda lub niewiadomych spadkobierców na koszt i bezpieczeństwo tegoż kuratorem p. Wicentego Romańskiego.

O czem się Froima Lederfunda lub tegoż nie-

wiadomych spadkobierców z tem zawiadamia, iż nowy termin do obrony i dalszej rozprawy na dzień 11. października 1870 wyznaczony został.

Z c. k. sądu powiatowego.

Obertyn, dnia 30. czerwca 1870.

(1889) **E d y k t.** (1)

L. 1544. C. k. sąd powiatowy w Bukowsku niniejszem wiadomo czyni p. Karolowi Mołodeckiemu nieobecnemu i z miejsca pobytu niewiadomemu, iż p. Franciszka Nawratil z Bukowska przeciw niemu pozew o zapłacenie 40 złr. w. a. pod dniem 23. lipca 1870 do l. 1544 wniosła, w skutek czego termin do rozprawy sumarycznej na dzień 26. sierpnia 1870 o 10tej godzinie przed południem w tutejszym c. k. sądzie wyznaczony został.

Wzywa się więc pozwanego p. Karola Mołodeckiego, aby na tym terminie albo osobiście stanął, lub też innego pełnomocnika sobie obrał.

Z c. k. sądu powiatowego.

Bukowsko, dnia 30. lipca 1870.

(1888) **C d i c t.** (1)

Nr. 2500. Zur Hereinbringung der aus der größeren Summe von 766 fl. öst. W. herrührenden Restforderung des Herrn Martin Deutsch pr. 319 fl. 76 kr. sammt 4% Zinsen vom 20. September 1869 und der hiemit mit 5 fl. 91 kr. öst. W. zurkaufenen Executionskosten wird im weiteren Executionsweg des rechtskräftigen Urtheils vom 22. December 1867 Z. 2801 behufs Bornahme der mit Beschluß vom 7. Juni 1869 Z. 2700 bewilligten Feilbietung der sub Nr. 193 in Brzesko gelegenen der Fr. Rachel Tannenbaum eigenthümlich gehörenden Realität unter den in diesem Beschlusse angegebenen Bedingungen an die Stelle des dritten Feilbietungstermines, welcher auf den 20. September 1869 bestimmt, mit dessen Bornahme jedoch laut h. g. Beschlusses vom 20. September 1869 Z. 4494 bis auf weiteres Anmelden des Fr. Executionsführers innegehalten wurde, hiemit ein neuer Termin auf den 6. September 1870 um 9 Uhr Vormittags bestimmt, wovon beide Streittheile, dann die bekannten Hypothekargläubiger Herren Natoli Dintenfass, Josef Kohs, Adalbert Zachara zu eigenen Händen, und alle anderen Hypothekargläubiger, welche erst nach dem 30. Mai 1869 im Grundbuche eingetragen waren, oder denen aus welcher immer Ursache der Beschluß vom 7. Juni 1869 Z. 2700 und der gegenwärtige Bescheid nicht festgestellt werden konnte, so wie die liegende Masse nach Wolf Brandstetter zu Händen des bestellten Curators Frn. Stanislaus Gruczyński und durch Edicte, endlich das k. k. Steueramt in Brzesko verständigt werden.

Som k. k. Bezirksgerichte.

Brzesko, den 18. Juni 1870.

(1894) **E d y k t.** (1)

L. 3794. C. k. miejsko-delegowany sąd powiatowy sek. I. we Lwowie czyni wiadomo, że przeciw spadkobiercom Leiby Baar, mianowicie: Chane Mize Bombach urodzonej Baar, Gittli Schiffmann, Etel Barr, Cirli Baar, Lea Hulies urodz. Baar, Wolfowi Baar, Dressl Baar i Hermanowi Baumgarten przez Mojżesza Chajes pozew o zapłacenie kwoty 50 złr. w. a. na dniu 23. sierpnia 1869 do l. 19861 wniesionym został, w skutek czego do wniesienia obrony i dalszej rozprawy dzień sądowy na 16. sierpnia 1870 o godzinie 10. rano ustanowiono.

Z powdu zaś niewiadomego miejsca pobytu pozwanym Cirli Baar, Wolfa Baar, Dressla Baar i Hermanowi Baumgarten ustanowił c. k. sąd powiatowy miejsko-delegowany w celu ich zastępowania i na ich kosztu adwokata p. Dra. Rappaporta ze substytucją adwokata p. Dra. Wilhelma Zukra kuratorem, z którym ten w mowie będący spór wedle przepisów postępowania sądowego przeprowadzonym zostanie.

Wzywa się zatem niniejszem tych nieobecnych i z miejsca pobytu niewiadomych pozwanym, ażeby na swym terminie bądź osobiście stanęli bądź ustanowionego zastępcę należycie zainformowali, bądź też innego zastępcę oznajmili i o tem tutejszy sąd powiatowy zawiadomili, gdyż inaczej wszelkie z tego zaniechania wyniknąć mogące skutki sami sobie przypiszą.

Lwów, dnia 31. maja 1870.

Doniesienia prywatne.

Ogłoszenie.

Od dnia 15. sierpnia aż do dalszego postanowienia **zniża się jeszcze dalej taryfa zniżona dla transportów spirytusu przy nadania w stacjach kolei Lwowsko-Czernowiecko-Jaskiej i w stacjach: Lwów, Brody i Złoczów z przeznaczeniem do Wiednia w ilościach najmniej 100 cetn. cłow. za**

jednym listem frachtowym, któreto zniżenie przysługuje także dla zwracanych próżnych beczek.

Bliższą wiadomość powziąć można z taryf w stacjach się znajdujących.

Lwów, w sierpniu 1870 r.

(1892—1)

Dyrekcya ruchu

c. k. uprzywil. kolei galic. Karola Ludwika.